

Bệnh thành linh đui mắt nãy ít khi xảy ra, nên phần đông chúng ta không biết đến, nhưng biết đâu cũng có thể bắt chước xảy đến cho bất cứ ai.

Tác giả H Phi, cư trú tại California, khi chuyển n bài cho gửi i th báo ng Việt V N báo c M báo ng đĩ n th, không cho biết t u s. Bài viết đ u tiên của ông, tuy ch gửi i h n trong báo nh v m t nh ng ch a nh u chi t t t m, h u ích.

Tóc ng ta có câu "Bây m i ch a què, Ch khỏe r ng lành". Tóc v y, m t ng i bình th ng kho m nh, đ p đ, r i ro có th thành linh đ n làm tr nên tàn ph. Bệnh ho n xảy ra bắt ch t, không biết đâu tiên li u, đ phòng.

M i đây, tôi đ c tin m t ng i quen cũ ở Việt Nam, kho đ p m t th i, nay hoàn toàn mù loà tàn t t t hôm bà y đi nh rằng cách nay 10 năm. Ngay khi răng đ c l i ra, bà th y t i tằm m t mảy, và sau đó ch toàn m t màu đen t i, bà không còn th y gì n a. Tuy r ng đôi m t bà v n m, nh m, ng i chung quanh nhìn vào v n t ng đôi m t kho m nh nh bình th ng. Nghe k l i, vài bác sĩ quen đ đây cho là không ph i v y, vì m t và răng đâu có liên h g. Nhưng có ai đã h c, biết, ho c kinh nghi m h t m i chuy n vì nh ng đĩ u, nh ng ki n th c chúng ta ch a biết t i, ch a khám phá ra mệnh mông nh vũ tr. Nhân chuy n n y, ông Tu n, m t ng i b n già của ng i vi t, đem chuy n t i m t c a ông y M ra k l i.

Cách đây 7 năm, lúc ông Tu n vào tu i 60, t t lão kho m nh, đi đ ng nhanh nh n không kém m t trai tr. Tuy có đ ng con, nh ng t t c đ u đã ra riêng. Tóc lúc chúng 17, 18 tu i vào đ i h c, và sau khi ra tr ng, không đ a nào quay l i, nên chuy n gì n ng nh ông cũng l i h i m t mình. M t sáng Th B y mùa Hè, ông s p x p l i garage.

B ng lên b xu ng m t s đ đ c th ng th ng, nh ng v i tu i Tu n lúc n y k là n ng và có ph n căng gân c t.

Sau m t h i h i h c, ông vào phòng n m ngh. B t TV lên xem, ông th y màn nh TV có hai n c, m t n a gi ng nh ngoài n ng, m t n a nh trong bóng râm, và nh có vài tia ch p trong m t. C m th y trong m t có s b t th ng, tuy không có gì đau nh c đáng k, ông đ n bác sĩ gia đình, không khám biết t đ c gì, nh ng ông đ c gi i thi u đ n bác sĩ chuyên khoa b nh m t Bolsa.

Thình Lình Đui Mắt

Tác Giả: H Phi

Thứ Tư:, 09 Tháng 3 Năm 2011 08:14

L n đ u tiên đ n bác sĩ chuyên khoa gi i ph u m t, ô. Tu n không ng r ng ng i ta b b nh m t cũng khá đông. Ch m t h i lâu, ô. Tu n đ c đ a ng i vào gh đ đ c các ch E to nh . Ban đ u m t trái đ c che kín, đ đ c b ng m t ph i. Cô y tá th t i th lui m t lát, ô. Tu n ch ng th y gì c , ch m t màu đen mà thôi. Che m t ph i, m t trái v n còn th y rõ, ô. Tu n r t ng ngàng sao l i có chuy n khác th ng nh v y, vì c hai m t l i gi v n t đ u.

Sau m t lát nh thu c m r ng con ng i, bác sĩ soi đèn vào xem xét, và cho ô Tu n bi t : Vỡng mô m t ph i b r i rách (Retina Detachment, OD).

Lo s , Tu n h i có thu c hay cách gì ch a tr không, Bác sĩ b o đây không ch a đ c và s gi i thi u đi n i khác đ m . Nghe ph i m m t, Tu n ho ng h t h i : " M m t r i làm tôi đui sao",

Bác sĩ b o : "M t ph i đã đui r i, còn đui gì n a".

Tu n nh n gi y gi i thi u đ đ n phòng m ch t có tên là OC Retina Group Santa Ana. Lúc đó đã quá 5 gi chi u th b y, các văn phòng bác sĩ đ u đóng c a, nên ph i ch đ n sáng th hai. V nhà, ô. Tu n r t hoang mang lo s , c đêm nghĩ bu n không ng đ c. M t m t thình lình vô c đã b mù, và n u m t kia cũng có th theo đà nh v y, thì s ng đ ch t đ mà thôi. Tu i già đ đây bu n cô qu nh. Ni m vui là xem TV và hay lái xe d o ch i ng m thiên h giàu sang và tr i mây phong c nh ngo n m c. N u mù không th y gì n a, thì k nh ch t r i, cu c s ng ch là đau kh trong tầm t i mà thôi.

* * * * *

Tr a Ch Nh t hôm sau, n i nhà ng i con tr ng có party sinh nh t cho đ a cháu. N m nhà m t mình bu n, Tu n cũng mò đ n tham đ đ khuây kho . S n g p ng i con th làm MD cũng đ n đó. Nghĩ nh ng ng i trong cùng m t ngh , th ng bi t chuyên môn tài gi i c a nhau h n, Tu n đem tr ng h p m t mình ra k và h i : "Con làm cho m y b nh vi n l n đã lâu, con có bi t bác sĩ chuyên khoa nào gi i v b nh n y, ch cho b đ n ch a tr ". Ô Tu n li n đ c đ p : "M t b đã t t năm m i năm r i, mà còn đòi gì n a ch ". (Th ng con này th nào cũng b tr i đánh)

Tu n nghe, tiu ngh u, th n thùng c m th y mình có ph n nài n tham đ i, nên thôi không nói gì thêm n a. S cách ngăn th h (generation gap) và xáo tr n văn hoá (cultural turbulence) đã làm cho ng i ta không hi u nhau ho c thông c m đ giúp nhau. H c thuy t D ng Chu t Trung Hoa x a và ch nghĩa cá nhân v t ch t nay Hoa K đ c k t h p r t ch t ch n i gi i tr th nh th i và đ c đ a. Đúng ra m t Tu n đã t t c 60 năm r i, b ng nhiên thình lình m i b mù, nh ng m y ai không tham đ i, còn s ng thì ng i ta v n còn c tránh b t t nguy n. Tu n bu n nhi u h n, th y đen t i h n. Không bi t nói gì thêm, Tu n yên l ng cho đ n lúc ai v nhà n y. Chi ti t n y đ c k nh m t nét nh mà cũng có th là đ tài l n vi t v n c M .

* * * * *

Sáng s m th hai, theo gi y gi i thi u, Tu n đ n phòng nhn khoa t có b ng hi u OC RG Santa Ana, b nh nhân ch khá đông. N i đây có ba bác sĩ g m hai bác sĩ M tr ng đã đ ng tu i và m t bác sĩ ng i Hoa h Chen m i ra tr ng ch a bao lâu. N i phòng đ i, các b ng c p, ghi n i và th i gian hu n luy n c a m i bác sĩ đ u có treo trên t ng. Nh ng bác sĩ này đ u có b ng chuyên ch a b nh vỡng mô (retina). Th t ra t nh đ n gi đã h n 60 tu i, l n đ u tiên Tu n m i nghe bi t v b nh mù m t thình lình n y.

Lúc nh , t nh quê, đã ba b n l n Tu n b b nh m t đ , hai mí m t s ng húp b ghen m kh làm dính c ng vào nhau. Sáng đ y, ph i dùng bông gòn th m n c mu i h i lâu cho ghen m tan rã m i m m t đ c. B nh có khi kéo dài c tháng m i kh i. Đ n h n 20 tu i, nhìn xa không rõ, Tu n m i đ n optometrist đo đ và đeo kính.

Tu n cũng đã th y ng i ta b b nh m t h t, bên trong mí m t có nh ng m t tr ng và mí m t

Thình Lình Đui Mọt

Tác Giả: H Phi

Thứ Tư:, 09 Tháng 3 Năm 2011 08:14

sng. Có ng i b thu tinh th c a m t d n d n tr ng đ c, khi n m t d n d n không trông rõ, nh ng v n còn th y ánh sáng và nhìn c nh v t l m . Có ng i b c n th , b vi n th có th ch a b ng cách mang ki n c n hay vi n (tr ng h p m t ng i già). Có ng i m t b kéo mây phía tr c thành mù loà. Có ng i m t b l n l i ra. Nh ng tr ng h p m t c a Tu n, ng i ta nhìn vào v n th y t t đ p bình th ng không sao c , nh ng l i m t ánh sáng.

M t ph i m t ánh sáng x y ra thình lình và nhanh chóng nh v y nh v y là do Võng Mô (retina), m ng l i th n kinh to ra trong đáy m t n i li n v i th n kinh th giác trong h c m t ti p li n v i trung khu th giác trong não b b t n th ng. Võng mô ti p nh n ánh sáng, hình nh và màu s c truy n vào não khi n ta th y đ c. Võng mô b tróc ra hay th ng t n cũng nh mi ng film trong máy ch p hình b h ng hay sút ra, dù máy nh, ng kính còn t t cũng không th đ c hình. T tr c không nghe ai nói t i b nh m t n y.

Bác sĩ tr , h Chen đ c s p x p ch a tr cho Tu n. Chen khám l i và gi i thích t tr c đã có ph ng pháp gi i ph u đ g n l i võng mô bên trong m t (Vitrectomy and Scleral Buckling). G n đây có ph ng pháp m i, gi n d h n đã đ c áp d ng. N u theo ph ng pháp m i s tránh đ c vi c m m t, v a đ th ng t n, đ t n kém, mà cũng có k t qu t t. Đó là ph ng pháp b m h i thu c vào bên trong m t và dùng kim đông l nh đ g n l i võng mô (Pneumatic Retinopexy and Retinal Cryotherapy). Nghe ph ng pháp m i n y cũng k t qu t t, Tu n yêu c u Bác sĩ Chen áp d ng cho mình.

Tu n đ c đ t ng i trên gh bên c nh gh bác sĩ, m t bên là m t ng gang nh ng acetylen c a th hàn, n i li n v i m t vôi kim b m h i và m t bàn đ p đi u khi n cho l ng h i ra vào nhi u ít. Tu n ng i ng a m t, m r ng m t. Bác sĩ c m kim đâm vào m t, b m h i thu c vào, và x ra nhi u l n, kho ng vài ch c phút. Tu n nghe ti ng h i b m vào, rút ra leo ph eo, nh ng i ta b m và x h i bong bóng. Đau không th nói đ c, nh ng ph i c n răng, hít hà, ráng ch u đ may ra th giác đ c vẫn h i. Bác sĩ làm xong băng kín m t ph i l i. Tu n ra v .

* * * * *

Hai hôm sau theo h n tr l i, m t ph i đ c m ra, Tu n th y l i ánh sáng l m và nhìn v t th y 2 hình, m t hình m và m t hình rõ, và th y m t bong bóng h i hình thu n trong m t lao chao miù d i.

Bác Sĩ Chen cũng b m h i nh v y m t l n n a. Đau l m, Tu n v n rán ch u.

Ba ngày sau khám l i, đo áp su t m t, m t ph i đã th y ánh sáng t t h n và đ c đ c nh ng ch l m c u i mi ng card. Bác sĩ b o đã t t r i và chuy n qua m t phòng khác có trang b m t máy có m t đ u kim nh nh m hàn n i li n v i b ph n ch a và truy n đ l nh (có th là nitrogen l ng, Tu n ch c là v y).

Đây là l n th ba Tu n không th y bác sĩ chích thu c tê mê, và Tu n cũng ng i h i t i sao. Có th bác sĩ có lý do, hay vì đã quên. Tu n c phó thác cho bác sĩ Chen, và ráng ch u đ ng.

Tu n v n ng i trên gh ng a m t và bác sĩ ng i bên. Chen không có ph tá nào c . Ông dùng kim l nh xăm vào bên trong vào t n đáy m t không bi t bao nhiêu phát xăm, nh ng i ta ch m r i xăm c g ng làm m t. Thao tác n y cũng t ng t nh ng i ta xăm đ g n m t mi ng v i mũi xe b r i xu ng cho dính tr l i vào mũi. Tu n đau l m, không th k đ c vì th n kinh m t c m ng m nh và ngay sát vào não. Tu n nghĩ ngày x a ng i ta đã quá khen Quan Vân Tr ng can đ m gi i ch u đau, ng i đ m nhiên đánh c đ cho Hoa Đà m v t th ng mũi tên trên cánh tay. Cái đau đó so v i cái đau trong m t Tu n lúc châm kim n y thì ch ng đáng chú g i. Tu n c n răng ch u đ ng, hai l n b m h i tr c đã làm cho Tu n ch u đau h i quen r i.

Nh ng l n n y đau g p trăm l n h n, Tu n nghi n r ng gi yên cho bác sĩ làm vi c và nh đ n câu Seul le silent est grand (ch có yên l ng là l n lao mà thôi), tuy r ng có nh ng co rút, n y, u n c thân th theo ph n x t nhiên không ki m soát đ c. Kho ng ch ng 40 phút thì vi c ép

Thình Lình Đui Mắt

Tác Giả: H Phi

Thứ Tư:, 09 Tháng 3 Năm 2011 08:14

bng kim nh (Cryotherapy) đã xong. Tu n ra v .

* * * * *

Mt tu n sau tái khám, bác sĩ b o là t t r i, kh i chm n a, và gi i thi u tr i i bác sĩ nhãn khoa g c Bolsa săn sóc ti p. Vài tu n sau, Tu n tr i i bác sĩ Bolsa khám i, cho nh v y là đ c r i và không c n thu c men gì c .

Lúc ban đ u Tu n th y trong m t có m t bong bóng h i chi m 1/3 th tr ng m t ph i n i miu d i, th t ra bong bong h i n m phía mí trên, nh ng m t cũng nh máy hình thau hình nh ng c. Bong bóng n y ngày càng nh d n và h n tháng sau thì bi n m t. Mt Tu n nhìn th y hình m i hình th đ u méo mó và th y nh ng v t đen l ng v ng tr c m t, nhìn ng i nào cũng th y x u xí nh ma. Nhìn TV th y hai màn hình méo mó cách nhau. Sau vài năm khi m t tr i i bình th ng, Tu n đ i kính c n.

Sau sáu năm, m t ph i Tu n đã ph c h i i đ c kho ng 70 %, vì dù sao cũng th y m h n m t trái. Th nh tho ng khi nào làm vi c gì h i n ng n , th y m t h i b cng cng, Tu n li n ng ng l i và đ a tay che m t m t đ xem m t kia còn th y đ c không.

Đ n nay 6 năm đã qua, n u che m t ph i, nhìn bng m t trái không thôi, Tu n th y sáng rõ nh t. N u đ i i, nhìn v i m t ph i, Tu n th y hình nh lu m h n nh ng v n có th còn th y đ ng lái xe trong lúc ban ngày. N u nhìn bng c hai m t, thì th y hình nh rõ trung bình gi a hai i trên v a k , c kho ng 80 %. N u nhìn vào TV lâu cũng có th nhìn th y 2 màn hình, m t rõ và m t m nh ng hình nh không còn méo mó và đ ng nét không còn d n sóng nh tr c.

* * * * *

Tu n có h i bác sĩ Chen nguyên nhân vì sao võng mô b tách ra nh v y. Ông không nói rõ nguyên nhân vì sao, nh ng theo t l c kho ng 10,000 ng i thì có m t ng i b nh v y. Nên phòng m ch nhãn khoa chuyên v retina n y có công vi c làm đ u đ u. Bác sĩ Chen khuyên Tu n không nên làm vi c gì quá n ng. R t may là Tu n m i b vài hôm và đ c ch a tr k p th i. N u đ lâu h n, võng mô đã rách có th s thoái hoá, không bi t có th ch a lành và ph c h i ánh sáng không.

Vì b nh n y x y ra l n đ u tiên và đ t ng t, Tu n ch a t ng nghe bi t, nên tò mò tìm hi u và đ c bi t có ng i thình lình đng đ đ ng bng b hai m t m t lúc. Quá ráng s c, hay b tai n n, đ u b va ch m m nh, hay b đ m m nh vào m t cũng có th b . Khi x a c Nguy n Đình Chi u, đng trên đ đ ng đi thi, gi a đ đ ng hay tin m m t, c b cu c tr v , th ng m , khóc đ n mù m t. Có th th n kinh b quá khích đ ng làm th ng t n võng mô nên mù chng, T đó Tu n th ng nghi m r ng khi làm vi c gì n ng thì th y h i nh c m t và th ng hay ki m soát l i m t mình bng cách che m t m t và nhìn bng m t kia. Khi ng i ta b mù m t m t, m t kia v n còn th y, nên r t đ không bi t đ k p th i ch a tr .

* * * * *

Nh k thu t và y khoa tân ti n c a n c M , m t ph i c a Tu n đã b mù t i, đ c th y i ánh sáng. Bnh thình lình đui m t n y ít khi x y ra, nên ph n đng chúng ta không bi t đ n, nh ng bi t đầu cũng có th b t ch t x y đ n cho b t c ai. Có bnh còn đ h n trùng s . V y chuy n n y đ c k nh m t kinh nghi m ho c thông tin. Thi n nghĩ, nên tôi vi t bài n y cho chúng ta cùng bi t qua, cũng là chuy n n c M , và thay ông Tu n ghi n y khoa M .

H Phi